Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/10/2026 09:25
Sayı: E-120.07.03-1968921

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/44376 GK155

Sayı : E-54045643-610-27134946
Konu : Soru Önergeleri (7/44376)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1859258 sayılı yazınız.

Burdur Milletvekili Sayın İzzet AKBULUT'a ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/44376 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/44376) (6 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: D76EF634-86BB-41DB-A975-C1C239BD9ACB Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr
KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Tülin DURAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No:(312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

BURDUR MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET AKBULUT'A AİT 7/44376 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Burdur Gölü'ndeki suyun yükseklik ve miktarının 10 yıllık zaman içerisindeki değişimi aşağıda belirtilmiştir.

- 2016 yılında 841,83 m kotta 4.113,169 hm^3,
- 2017 yılında 841,22 m kotta 4.032,820 hm^3,
- 2018 yılında 840,63 m kotta 3.956,651 hm^3,
- 2019 yılında 840,20 m kotta 3.901,809 hm^3,
- 2020 yılında 839,85 m kotta 3.857,692 hm^3,
- 2021 yılında 838,90 m kotta 3.740,139 hm^3,
- 2022 yılında 838,23 m kotta 3.659.080 hm^3,
- 2023 yılında 837,68 m kotta 3.593,380 hm^3,
- 2024 yılında 837,37 m kotta 3.556,700 hm^3 ve
- 2025 yılında 836,78 m kotta 3.487,400 hm^3'tür.

Bakanlığımızca 2016 yılında tamamlanan "İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi" ile iklim değişikliğinin tüm havzalarda yüzey ve yer altı sularına muhtemel etkisi tespit edilmiş ve gerekli uyum faaliyetleri belirlenmiştir.

Ülkemizde tüm sektörlerde suyun verimli kullanılması ve su verimliliği konusunda toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla 31.01.2023 tarihinde "Ulusal Su Verimliliği Seferberliği" başlatılmıştır.

Seferberlik kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal su verimliliğinin sağlanmasına ilişkin rehber dokümanlar hazırlanmış olup www.suverimliligi.gov.tr adresinden dokümanlara ulaşılabilmektedir.

Tüm sektörlerde su verimliliği bilincinin ve farkındalığının oluşturulması maksadıyla ülke genelinde eğitim çalışmaları yürütülmektedir. Suyun verimli kullanılmasına ilişkin afişler ve reklam panoları hazırlanmış olup halkın farkındalığının sağlanması maksadıyla ortak alanlarda sergilenmeye başlanılmıştır.

Su verimliliği seferberliğinin uygulanmasına yönelik 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmî Gazete'de "Su Verimliliği Yönetmeliği" yayımlanmıştır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir.

Ulusal su verimliliği hedeflerinin ve stratejilerinin ortaya konulduğu "Değişen İklime Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)" hazırlanmıştır.

Planda, sektörel ve bireysel su kullanımlarında hedefler, stratejiler, eylemler ve sorumlu kurumlar belirlenmiştir. Ayrıca plan kapsamında tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla sulama randımanının 2030 yılına kadar %60, 2050 yılına kadar %65 seviyesine yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile buna ilişkin eylemler belirlenmiştir.

Bu kapsamda tarımsal sulamada suyun daha verimli, ölçülebilir ve sürdürülebilir biçimde kullanılmasını sağlamak üzere;

- Kapalı sistemler aracılığıyla suyun iletimi ve dağıtımının sağlanması,
- Tarla içi basınçlı sulama yöntemlerinin (damla ve yağmurlama) yaygınlaştırılması,
- Yağmur suyu hasadı ve su biriktirme yapılarının oluşturulması,
- Arıtılmış atık suların tarımsal sulamada değerlendirilmesi,
- Parsel bazlı sulama ölçümlerinin gerçekleştirilmesi,
- Bitki su ihtiyacını gerçek zamanlı olarak belirleyen izleme, sensör ve karar destek teknolojilerinin kullanılması,
- Sulama zamanlamasının planlanarak suyun en uygun zaman dilimlerinde uygulanması,
- Gece sulaması yoluyla buharlaşma ve iletim kayıplarının azaltılması,
- Çiftçilere yönelik eğitim, bilgilendirme ve kapasite geliştirme faaliyetlerinin yaygınlaştırılması öncelikli uygulama alanları olarak ele alınmaktadır.

Bakanlığımızca çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm vb. sektörlerin adil ve dengeli su paylaşımını sağlamak aynı zamanda su kullanımından elde edilecek faydayı en üst seviyeye çıkarmak amacıyla havza ve alt havza bazında Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) hazırlanmaktadır.

Şu ana kadar Akarçay, Aras, Batı Akdeniz, Burdur, Büyük Menderes, Çoruh, Gediz, Konya, Kuzey Ege, Küçük Menderes, Meriç-Ergene, Sakarya, Seyhan ve Susurluk olmak üzere 14 havzada SSTP tamamlanmıştır. Antalya, Batı Karadeniz, Doğu Akdeniz, Doğu Karadeniz, Kızılırmak, Marmara ve Yeşilırmak olmak üzere 7 havzada SSTP çalışmaları devam etmektedir.

SSTP ile havza ve alt havza ölçeğinde her sektörün ihtiyacı olan suyun, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan analiz edilerek planlanması yapılmaktadır. Bu çalışmalarda iklim değişikliği sebebiyle oluşabilecek kuraklık risklerine karşı normal durum ve 5 farklı kuraklık senaryosu (normal durum, hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak dönemler) ile geleceğe yönelik (1-6 yıl, 12 yıl ve 18 yıl aralıklarda) havzadaki çevre, içme suyu, tarım, sanayi, hayvancılık, turizm gibi sektörlerin havza bazındaki su taleplerine uygun olarak su tahsis senaryoları hazırlanmakta ve su tahsis planlaması yapılmaktadır. İklim değişikliğinin tarımsal üretim ve gıda arzı üzerindeki etkileri değerlendirilmekte ve tarım sektöründeki riskler en aza indirilmektedir.

İklim değişikliğinin tarım sektörü üzerindeki olumsuz etkileri ise daha sıcak ve az yağışlı iklim koşulları, ekstrem meteorolojik olaylarda artış, su kaynaklarında azalma, kuraklık şiddetinde artış, su ve toprak kalitesinde bozulma ve biyolojik çeşitliliğin azalması gibi hususlar olarak sıralanmaktadır.

Bu bağlamda; Bakanlığımız koordinatörlüğünde ülkemiz şartlarına uygun 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022 ve 2023-2027 dönemine ait Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması maksadıyla ülkemizdeki 25 nehir havzası için Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmıştır.

Kuraklık Yönetim Planları kapsamında su kaynaklarımızın verimli kullanılması ve kuraklıklara karşı hazırlıklı olunmasına yönelik olarak belirlenen tedbirler aşağıda sıralanmaktadır.

- Sulama alanlarının rehabilitasyonu ve modern sulama sistemlerine geçilmesi,
- Buharlaşmanın azaltılması,
- İçme ve kullanma suyu şebekelerindeki kayıp kaçakların azaltılması,
- Sanayi sektöründe kullanılan suyun geri kazanılması ve temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması,
- Alternatif su kaynaklarının belirlenmesi,
- Gözlem ağının geliştirilmesi,
- Kullanılmış suların yeniden kullanımının sağlanması,
- Kuraklığa dayanıklı bitkisel ürünlerin artırılması,
- Kuraklığın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve
- Kuraklık farkındalığının artırılması.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı'nın yol göstericiliğinde illerin kendi dinamiklerine ve özel koşullarına uygun olarak "İl Kuraklık Eylem Planı" oluşturulmuştur. İl Eylem Planı kapsamında; Vali başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulan İl Kriz Merkezi kararlarıyla olası kuraklık ile ilgili tedbirler alınarak il bazında uygulanmaktadır.

Ayrıca "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması" çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlere gerekli uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Ulusal Su Kurulu'nun 3. toplantısında alınan karar doğrultusunda kuraklık riski taşıyan öncelikli göller olarak belirlenen Beyşehir, Akşehir, Eber, Bafa, Burdur, İznik, Seyfe ve Sapanca göllerine yönelik eylem planı çalışmaları ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde yürütülmektedir. Bu kapsamda sulama sistemlerinin modernizasyonu, ürün deseni değişikliği ve kısıntılı sulama uygulamaları, havzalar arası su transferi, içme ve kullanma suyu şebekelerinde kayıpların azaltılması, kullanılmış suların yeniden kullanımı ve su verimliliğine yönelik önlemler içeren "Göl Eylem Planları" hazırlanmaktadır. 25 Temmuz 2025 tarihinde düzenlenen Kuraklık Riski Altındaki Göller Çalıştayı ile söz konusu eylem planlarının uygulanabilirliğini artırmaya yönelik tematik masa başı çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Son yıllarda iklim değişikliğinin etkisi ve yaşanan kuraklık nedeniyle Burdur Gölü'nde gözlemlenen su seviyesi düşüşü gölün kuruma tehdidi ile karşı karşıya kalmasına neden olmuş, bu durum ekosistem üzerindeki baskıyı artırmıştır. Bu kapsamda su kaynaklarımızı korumak ve sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Burdur Gölü'ne yönelik gerekli teknik çalışmalar Bakanlığımız tarafından tamamlanmıştır.

22.12.2025 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan Burdur Gölü Eylem Planı, gölün su kalitesinin iyileştirilmesi, su kayıplarının azaltılması ve ekosistemin sürdürülebilirliğinin sağlanmasını hedefleyen 8 ana eylem ve 35 alt eylemden oluşmaktadır.

Eylem başlıkları;

- Tarımsal Su Kullanımı Yönetimi,
- İlave ve Alternatif Su Kaynaklarına Yönelik Çalışmaların Yapılması,
- Su Kullanımlarının Kontrolü, İzleme ve Denetim,
- Su Kalitesi ve Halk Sağlığına Yönelik Çalışmalarının Yapılması,
- Sulama Tesislerinin Yenilenmesi ve Mutasavver Proje Yatırımlarının Ertelenmesi,
- Su Verimliliği Çalışmalarının Yürütülmesi,
- Eğitim ve Farkındalık Çalışmalarının Yürütülmesi ve
- Havzada Hidrometeorolojik Ölçüm Ağının Geliştirilmesi ve Buharlaşmanın Azaltılması Çalışmalarıdır.

Söz konusu eylemlerin 2026-2030 yılları arasında kademeli olarak hayata geçirilmesi ile toplam yıllık 50 milyon hm3 su kazanımı sağlayarak Burdur Gölü'ne pozitif katkı yapması planlanmaktadır.

Su kirliliğinin önlenmesi ve azaltılması, yer üstü ve yer altı su kaynaklarının kalitesinin korunması, iyileştirilmesi ve miktar bakımından sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasını sağlamak maksadıyla bütüncül havza yönetimi anlayışıyla nehir havza yönetim planları (NHYP) hazırlanmaktadır. Havzadaki tüm su kütlelerinde iyi su durumuna ulaşılması maksadıyla alınması gerekli tüm tedbirler ve maliyetler ortaya konulmaktadır. Detaylı ekonomik analiz ve modelleme çalışmaları yapılarak önceliklendirilen söz konusu tedbirlerin uygulanmasından mesul kurum ve kuruluşlar ve uygulama dönemleri belirlenmektedir. Bahse konu tedbirler Bakanlığımız uhdesindeki "Ulusal Su Bilgi Sistemi" ile takip edilmektedir. Hâlihazırda 12 havzada (Meriç-Ergene, Kuzey Ege, Susurluk, Küçük Menderes, Gediz, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Burdur, Konya, Sakarya, Yeşilırmak ve Akarçay) çalışmalar tamamlanmış olup 9 havzada (Marmara, Antalya, Doğu Akdeniz, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Kızılırmak, Seyhan, Aras ve Çoruh) devam etmektedir. Kalan havzalara yönelik çalışmalar ise planlanmaktadır.

Yeraltı su kullanımına ilişkin denetimler, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatlar çerçevesinde yürütülmektedir.

Burdur Gölü Havzası'nda işletmeye alınan sulama tesislerinin, Karataş Depolaması hariç, tamamında kapalı borulu modern sulama yöntemine geçiş sağlanmıştır.

Bakanlığımızca 2007 yılından itibaren bireysel sulama sistemleri yatırımlarına %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, 2026 yılında projeye esas hibe üst limit 10.000.000 TL olacak şekilde %50'si ile %70'ine kadar değişen oranlarda hibe desteği verilecektir.

Sulama sistemleri başvuru konuları aşağıda verilmektedir.

Tarla içi sistemler:

- Damla sulama,
- Yağmurlama,
- Mikro yağmurlama,
- Yüzey altı damla sulama,

Mekanik büyük sistemler

- Center pivot / Lineer sulama sistemleri,
- Tamburlu sulama sistemleri,

Yenilenebilir enerji ve teknoloji odaklı sistemler

- Güneş enerjili sulama (sulama sistemleri + panel) ve
- Akıllı sulama / otomasyon sistemleri (sensör, kontrol, uzaktan yönetim)'dir.

Kurak ve yarı kurak bölgelerde yağış sularından maksimum fayda sağlanmak üzere yağmur hasadı projeleri yürütülmektedir. 2022 yılında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında tarımsal kuraklığı önlemeye yönelik kırsalda yağmur hasadı için havuz yapımı (Jeomembran) %50 hibe kapsamına alınmıştır.

2026 yılında projeye esas hibe üst limit 30.000.000 TL olacak şekilde %50'si ile %70'ine kadar değişen oranlarda hibe desteği verilecektir.

IPARD III Programı kapsamında çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 değişen oranlarda yatırım tedbirlerine (damla sulama, yağmurlama, pivot ve tamburlu sulama sitemlerinin ayrıca suyun kaynağından çıkarılmasında ihtiyaç duyulan enerjinin karşılanabildiği modern tarımsal solar sulama sistemlerinin dahil olduğu) hibe desteği sağlanmaktadır.

İklim değişikliği kaynaklı risklerin etkilerini en aza indirmek için Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kapsamında yer alan "Köy Bazlı Verim Sigortası" ile kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek, yeşil mercimek ve yağlık ayçiçeği ürünlerinde kuraklık, don, sıcak rüzgâr, sıcak hava dalgası, aşırı nem ve aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat altına alınmaktadır. Köy Bazlı Verim Sigortası kapsamında poliçede yazılı primin %70'i Devlet tarafından karşılanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından su kısıtının belirlendiği bölgelerde, belirlenen kriterlere uygun üretim yapan üreticilerimizin Devlet Destekli Tarım Sigortası yaptırmaları halinde; poliçe primi üzerinden %10 oranında "Su Kısıtı Desteği" indirimi uygulanmaktadır.

8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda,

- Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği,
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımlarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırımlarında basınçlı sulama sistemi kullanımında ilave %10,
- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımlarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %20, yatırımlarda yağmur suyu hasatı değerlendirildiğinde ilave %10 ve
- Planlı üretime uygun üretim yapan faydalanıcılara ilave %20 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Çiftçilerin modem sulama sistemlerine geçişlerini teşvik etmek amacıyla 2007 yılından itibaren tüm illerde %50 oranında basınçlı sulama sistemleri hibe destekleri verilmektedir 2007 yılından itibaren uygulanan basınçlı sulama sistemleri hibe destekleri ile Burdur il genelinde toplam 942 yatırımcıya 19.739,21 dekar alana 9.661.486,24 TL hibe desteği verilmiştir.

Tarımda dijitalleşme ile bitkinin ne zaman ne kadar sulama suyuna ihtiyaç duyduğunun tahmin edilmesi için dijital sulama yönetimi projeleri yürütülmektedir. Bu amaçla TAGEM-SuET (Sulama Yönetimi ve Bitki Su Tüketimi Sistemi) hayata geçirilmiştir.

Tarımsal kuraklığın izlenmesi ve kuraklık internet portalının oluşturulması çalışmaları tamamlanmıştır.

"Dijital Sulama Yönetim Sistemi Geliştirilmesi (DiSU)" projesi kapsamında 6 farklı bölgede çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Kurulması" çalışmalarına başlanmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistemle kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlere gerekli uyarılar yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.